

Irakasgaiaren izena	Kodea	Ikasturtea
Hizkuntza eta Literaturaren Didaktika II	141222	2025/2026
Titulazioa	Maila	Seihilekoa
Lehen Hezkuntzako Gradua	3	1
Irakasgai mota	ECTS Kredituak	Hizkuntza
Derrigorrezkoa	6	Euskara
Irakaslea(k)		
Agurtzane Lauzirika Zugazaga	alauzirika@bam.eus	
Iñaki Moriones Madariaga	imoriones@bam.eus	

Justifikazioa

Hizkuntzaren eta Literaturaren Didaktika II irakasgaiak ulermenaren irakaskuntzaren errealitateari, irakurketaren funtsezko rolari eta literatura-testuei buruzko galderak sorrarazten dizkie etorkizuneko maisu-maistrei, gai horri buruzko hainbat ikerketatan adierazitako iritzien azterketatik abiatuta.

Irakasgaiak beharrezko oinarri teorikoak ematen ditu testuak ulertzeko prozesuan parte hartzen duten prozesuak ulertzeko; izan ere, ikasgelako lana trebetasun horietan oinarrituko da. Horretarako, azter daitezkeen zenbait hezkuntza-testuingururen aurrean jarriko dugu ikaslea, eta hezkuntza-proposamenak hobetzen saiatuko gara, irakaskuntza- eta ikaskuntza-prozesuaren ikuspegi esanguratsuago batetik eta hezkuntza-elkarrekintzan oinarrituta.

Irakasgai honetako jarduerak ikasleen analisi, gogoeta eta autoebaluaziorako gaitasunak garatzeko antolatu dira. Gaitasun horiek beren etorkizuneko lanbidean etengabe garatu beharko dituzte.

Hizkuntzaren izaera bereziagatik, alde batetik, eta Literaturagatik, bestetik, irakasgai honetan bi moduluen ikasketa banandu egin da, nahiz eta biak arlo berean egon

Aurrebaldintzak

Ez dago aurrebaldintzarik

Gaitasunak

GAITASUN OROKORRAK

Ahozko Komunikazioa: Entzuleak erraz limurtzea eta atxikitzea, mezua eta bitartekoak egoeraren eta entzuleen ezaugarrietara egokituz.

- Entzuleengan etikoki eragiten du.
- Ideiak argitzeko adibideak, analogiak, metaforak eta beste baliabide batzuk erabiltzen ditu egoki.
- Aurretiaz ezarritako egoeretara eta/edo taldeetara egokitzen du argumentazioa.
- Entzuleen parte hartzea sustatzen du eta era konstruktiboan galdetzen du elkarriketa lortzeko.
- Mezuaren itxura egoeretara egokitzen du

BERARIAZKO GAITASUNAK

1. Berariazko Gaitasuna: Ikaskuntza egoera egokiak diseinatu eta garatu ikasleak bere hasierako etapan hizkuntzaren kodeaz jabetu dadin, eta harengan literaturarekiko eta irakurketarekiko zaletasuna sustatzeko, pertsonak eta euren aniztasuna baloratzuz.

- Irakaskuntza- eta ikaskuntza-jarduerak diseinatzeko dituen dibertsitate-testuinguruetan, ikasgelan benetan dauden baldintzak eta zailtasunak kontuan hartuta.
- Hausnarketa bultzatzen duten jarduerak antolatzen ditu, konpartitutako ikaskuntzarako beharrezkoak diren elkarerraginak dinamizatuz eta ikerketa bultzatuz.
- Lehen Hezkuntzako ikasleentzat erakargarri eta atseginak diren testu eta liburuak aukeratzen ditu.
- Lehen Hezkuntzako ikasleengan irakurzaletasuna suspertzeko jarduerak diseinatzeko dituen.
- Aniztasuna ulertzeko eta baloratzeko talde-lana eta hausnarketa bideratzen duten jarduerak eragiten ditu.
- Literatura eta irakurketaren gustua garatzeko eta kultura aberastasuna baloratzeko IKT baliabideak egoki aukeratu eta erabiltzen ditu.

2. Berariazko Gaitasuna: Ebaluaketa planifikatu eta prozesua eta ikaskuntzak ebaluatu lortu nahi diren helburuekiko koherentziarekin, hala nola erabilitako irakas -estrategiak, emaitzetatik eratorritako hobekuntzak txertatuz.

- Ebaluatu nahi denarekin koherentziaz lotuta dagoen informazio zehatza eta adierazgarria biltzeko prozedurak eta tresnak aukeratzen ditu.
- Sustapenari dagozkion ebaluaketa-irizpideak erabiltzen ditu (gozamen maila, sormen eta irudimen indizeak, enpatia, ...)

Garapen Iraunkorrerako Helburuen eta *Laudato si* Helburuen agerpena ikasgaiari

4. GIH. Kalitatezko hezkuntza. LSH Hezkuntza Ekologikoa

Ikaskuntza-helburu kognitiboak

5. Ikasleak hezkuntzaren garrantzia ulertzen du mundu iraunkorrako, berdintasunekoago eta paketsuagoa eraikitzeko.

Ikaskuntza-helburu sozioemozionalak

3. Ikaslea gai da hezkuntzaren berezko balioaz jabetzeko eta bere garapenerako dituen hezkuntza-beharrak aztertu eta identifikatzeko.

4. Ikaslea gai da bere bizitza hobetzeari eta, bereziki, lanari eta ekintzailea izateari begira bere trebetasunak duten garrantziaz ohartzeko.

Jokabideen eremuko ikaskuntza-helburuak

1. Ikaslea gai da guztiok kalitatezko hezkuntza izan dezagun laguntzeko, bai eta GIHak eta horiekin lotutako ikuspegiak zenbait mailatan bideratzen laguntzeko ere.

2. Ikaslea gai da hezkuntzan genero berdintasuna bultzatzeko.

Edukiak

Justifikazioan azaldu bezala, ikasgaia bi moduluk osatzen dute, Hizkuntzari eta Literaturari dagozkienak.

1. Literatura Modulua (2 ECTS)

- Literatura eta irakurketa eskolan.
- Liburu eta testuen aukeraketa.
- Irakurzaletasunaren sustapenerako oinarriak.
- Irakur-sustapena: bideak eta baliabideak.

2. Hizkuntza Modulua (4 ECTS)

- Ulertzea zertan datza
- Testuak ulertzeko martxan jartzen ditugun estrategiak
- Nola irakatsi: Idatzizko eta ahozko ulermenaren didaktika
 - Hitzez-hitzezko ulermena vs. irakurtzeko gaitasuna
 - Unitate prosodikoak: interpretazioa
- Ikasgelako interakzioa: nola formulatu galderak ikasgelan?
 - Irakasle-ikasle rolak eta Diskurtso interaktiboaren funtzioak

Ikas-irakaskuntza estrategiak

Testuinguruan jartzen laguntzeko jarduerak: aurre-ezagutzak neurtzeko elkarrekintzazko ereduen bitartez; ahozko eta idatzizko produkzioen erabilera diagnostikoa, eta ikaskuntza -helburuen eta unitate didaktikoaren garapenaren negoziazioa.

Hausnarketarako jarduerak: zalantza eginez eta behaketa sistematikoaz landuko da alderdi hori, kasuen azterketan, porta folioaren erabileran eta ikaskuntza bikarioan (modelatuan) oinarriturik.

Kontzeptualizatzeko jarduerak: irakaslearen azalpenak, gida-testuen irakurketa, kasu-azterketa, ariketa eta problemen ebazpena eta ondorengo hausnarketa eta teorizazioa.

Zuzeneko saiakuntzarako jarduera praktikoak: proiektu eta zeregin konplexuak gauzatzeko ikaskuntza, porta folioa

Ebaluazioa

GAITASUN OROKORRA: %20 / BERARIAZKO GAITASUNA:%80

Literatura Modulua:

- Bakarkako lanak
- Talde lanak
- Azterketa

Adimen artifizialaren erabilera:

Ez dago baimenduta adimen artifizialeko tresnak (AA) edo horien bidez sortutako edukiak erabiltzea.

Ezin da lan akademikorik kopia, plagiatu edo sortu Adimen Artifizialeko tresna baten bidez. Horrelako iruzurrezko praktikak egitea falta astuntzat hartuko da, Ikasleen Araudiaren 75. artikulua arabera, (Deustuko Unibertsitateko Aldizkari Ofiziala, 81. zk., 2023ko ekaina).

Hizkuntza Modulua:

- Irakasgaia ebaluatzeko hainbat dinamika erabiliko dira: banakakoak zein taldekoak eta baita azterketa egoera
- Lehen Hezkuntzako ikasgela batean idatzizko ulermena lantzeko sortutako sekuentzia didaktikoa
- Ikasgelako hitzezko interakzioen analisi
- Ahozko azalpena- interakzio-kasu baten analisi

Adimen artifizialaren erabilera:

Ikasleei, kasuz kasu (lanen gidoietan), Adimen Artifiziala erabil dezaketen ala ez jakinaraziko zaie. Nolanahi ere, gidoietan adieraziko da noiz erabili ahal izango duten eta noiz ezinezkoa izango da tresna hori erabiltzea. Era berean, zertarako erabil daitekeen eta noiz egongo den guztiz debekatuta ere agertuko da. Ezezko erabileraren kasu horietan, iruzurrezko praktikak egitea hutsegite larritzat hartuko da Ikasleen Araudiaren 75. artikularen arabera (Deustuko Unibertsitateko Aldizkari Ofiziala, 81. zk., 2023ko ekaina).

Dokumentazioa

- Aguera, Isabel (2005). *Animación a la lectura para niños*, Madril, Editorial CCS.
- Aldekoa Beitia, I.; Ruiz Bikandi, U. (2000). "La comprensión lectora". In Uri Ruiz Bikandi, *Didáctica de la segunda lengua en educación infantil y primaria*. Madril: Síntesis, 217-248.
- Arrieta, E.; Maiz, I.(2000). Interacción social en contextos educativos. *Revista de Psicodidáctica*, 9, 59-69.
- Bofarull, M.T.; Solé, I.; Teberosky, A. (2001). *Comprensión lectora: el uso de la lengua como procedimiento*. Bartzelona: Graó.
- Bofarull, M.T. eta beste (2001). *Comprensión lectora: El uso de la lengua como procedimiento*. Barcelona: Graó.
- Cassany, D. (2004). Las palabras y el escrito. *RedELE-Revista Electrónica de Didáctica*, 0. <https://www.educacionyfp.gob.es/dam/jcr:adc34369-56f5-45e7-b379-ee56068a23dd/2004-redele-0-05cassany-pdf.pdf> (Azken sarrera: 2022-06-29).
- Cassany, D.; Luna, M.; Sanz, G. (2007). *Enseñar lengua*. Bartzelona: Graó.
- Castellá, J.M.; Comelles, S.; Cros, A.; Vilá, M. (2007). *Entenderse en clase: Estrategias discursivas y habilidades comunicativas*. Bartzelona: Graó.
- Catalá, G.; Catalá, M.; Molina, E.; Monclús, R. (2007). *Evaluación de la comprensión lectora. Pruebas ACL (1º-6º de primaria)*. Bartzelona: Graó.
- Coll, C. (1985). Acción, interacción y construcción del conocimiento en situaciones educativas *Anuario de psicología*, 33, 59-70.
- Coll, C.; Edwards, D. (ed.) (1996). *Enseñanza, aprendizaje y discurso en el aula. Aproximación al estudio del discurso educacional*. Madril: Fundación Infancia y aprendizaje.
- Coll, C.; Colomina, R; Onrubia, J.; Rochera, M.J. (1992). Actividad conjunta y habla: una aproximación al estudio de los mecanismos de influencia educativa. *Infancia y Aprendizaje*. 59/69, 189-232.
- Denyer, M. (1998). *La lectura: una destreza pragmática y cognitivamente activa*. Santander: Universidad Antonio de Nebrija.
- Elkarlanean (2003). *Zer egin dezake nire ikasle batek liburu batekin?*. Donostia: Euskal Editoreen Elkarte.
- Elkarlanean (2003). *Poesía lantzeko gida*. Donostia: Euskal Editoreen Elkarte.
- Fernandez Berrocal, P.; Melero Zabal, Mª A. (1995). *La interacción social en contextos educativos*. Madril: Siglo XXI de España Editores SA.

- Fernández, R. (1997). ¿Hay que enseñar literatura?. *Primeras Noticias-Literatura Infantil y Juvenil*, 144/145, 28-33.
- García Madrugá, J.A. (2006). *Lectura y conocimiento*. Barcelona: Paidós.
- Garraón, A. (2005). *Historia portátil de la literatura infantil*. Madrid: Anaya.
- González Mangas, A. (2000). Análisis pragmático de un diálogo según J. Searle. *Revista de investigación Lingüística*, 1, vol. III, 91-111.
- González, X. A.; Buisán, C.; Sánchez, S. (2009). Las prácticas docentes para enseñar a leer y a escribir. *Infancia y Aprendizaje*. 32, 153-169.
- Johnson, P.H. (1989). *La evaluación de la comprensión lectora. Un enfoque cognitivo*. Madrid: Visor.
- Kamii C. (1986). *El niño reinventa la aritmética: Implicaciones de la teoría de Piaget*. Madrid: Visor.
- Kamii C.; Devries, R. (1988). *Juegos colectivos en la primera enseñanza. Implicaciones de la teoría de Piaget*. Madrid: Visor.
- Kohan, S. A. (2006). *Taller de lectura: el método*. Barcelona: Alba Ed.
- Pennac, D. (1993): *Como una novela*. Barcelona: Anagrama.
- Luft, J. (1978). *Introducción a la dinámica de grupos: los pequeños grupos y su rol en la práctica social y educativa*. Barcelona: Herder.
- Moreno Bayona, V. (2005). *Zergatik irakurri? Ulertzeko*. Iruña: Nafarroako Gobernua. (Gaztelaniako bertsioa: Leer para comprender, 2003).
- Nemirovsky, M. (2009). *Experiencias escolares con la lectura y la escritura*. Barcelona: Graó.
- Pérez Cabaní, M.L. (1997). *La enseñanza y aprendizaje de estrategias desde el currículum*. Barcelona: Universitat de Girona-Horsori.
- Ribas, T. (1997). Evaluar en la clase de lengua: cómo el alumno gestiona su propio aprendizaje. *Textos*. 11, 53-75.
- Rodari, G. (1996). Gramática de la fantasía. Barcelona, Ed. del Bronce.
- Ruiz Bikandi, U. eta beste (1998). La tarea de evaluar. *Textos*, 16.
- Sanz Moreno, Á. (2003). *Ulermenezko irakurketa eta DBH-ko eskola testuak*. Iruña: Nafarroako Gobernua.
- Smith, F. (1990). *Para darle sentido a la lectura*. Madrid: Visor.
- Solé, I. (1997). Estrategias de lectura y aprendizaje autónomo. In M. L. Pérez Cabaní, *La enseñanza y aprendizaje de estrategias desde el currículum*. Barcelona: Horsori, 101-116.
- Solé, I. (2008). *Estrategias de lectura*. Barcelona: Graó.
- Tapia, J.A. (1994). *Aprender a leer y escribir*. Madrid: Ministerio de Educación, Cultura y Deporte.
- Vicente, S. (2016). Oralidad pública. *Textos*, 73, 19-25.
- Vidal-Abarca, E.; Martínez Rico, G. (1998). ¿Por qué los textos son difíciles de comprender? Las inferencias son la respuesta. *Textos*, 16, 85-97